

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в країю 500 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 15
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 раз

Телеф. Редякин 23-41.
Друкарні 23-26.
—
В СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Варшава, 31. жовтня 1920.

Скільки людей, що це іде в нас старі

писати і писати на цю тему в витрачуванні часу. Воно було би слушне, якби ми бачили, що вже той поступ іде у нас великими кроками. Але, на жаль, ми зовсім не ставимо до себе опору і навіть чужих рішучих плідів, не йдемо в напрям: припоровавання нашої продукції до ринку збуту, не калькуємо посплатності, не робимо сирого продукту товаром. А не робимо того всього в нашій віковій привычці, в консерватизмі, в боязні перед новістю, а також тому, що нема кому у нас брати на себе роль практичного учителя. І тому господарська скрута бою нас не лише задля загальноєвропейських чи краєвих обставин, але і за нашої власної вини.

Духовенство, яке є найінтелігентнішим на селі господарськими одиницями і могло би прикладом поступу, господарити у великій більшості безприкладно але, куди гірше, ніж селяни. А ті агрономи, що обмежилися до пізнання теорії агрономічних наук і не доновили їх практикою та живуть безастанно в місті, не вміють думати практичними категоріями агрономів, лігають попіл небеса та пишуть часто про те, що недоступне для нашого практичного життя, як нпр. про несконечність будови цукроварень то-що.

Одначе в у нас вже добрі почини, переломлюються леди, в аворот до перестрою в хліборобській продукції. Коби лиш все те мало скоріше темпо, бо аграрна скрута зводит нас до щораз більшого господарського занепаду. А ніхто з нас не сміє забувати того, що наша сила є саме в поступі нашого хліборобства, цієї основи нашого національного життя.

М. Творило.

Радянська Україна.

Косіор про комуністичний наступ на село і про контрреволюційні організації.

Генеральний секретар КП(б)У Косіор (з походження поляк) виголосив на засіданні харківських комуністів дня 23. жовтня ц. р. обширну промову на тему чергових політичних завдань КП(б)У. Про висунені ним завдання писати не думаємо, бо нічого нового в них нема. За те хочемо познайомити наших читачів з тим уступом промови Косіора, в якому він порушує справи комуністичного наступу на українське село і на український національний рух. Косіор говорив докладно: „На загальному таї загостріненні класової боротьби в країні ми маємо загострення суперечностей між переважною більшістю партії й правими елементами (приклонниками Бухаріна. — Ред.). Це, товариші, цілком зрозуміло, бо праві не погоджуються з лінією партії на посилення темпу соціалістичного наступу, а ви знаєте, що цей наступ в останньому часі розгорнувся дуже широко. Вистиснення капіталістичних елементів іде підсиленням темпом, а звідси випливає серйозне загострення класової боротьби в країні. Варто тільки подивитися, що робиться навколо хлі-

ПРИЙДІТЬ ПО

зимові пальтишки в дасени,
рушавички, шкарпетки,
свєтери,
шаль,

Сирієцькі варки „Tretorn“

до української галіантерійної торгівлі

„GENEWA“ Д. Конюха
Львів, Ринок ч. 37. (побіч „Народ. Торговлі“).

бозаготівель цього року, щоб у цьому переко-
натися. Терористична діяльність галіантерів
підсилася. Галіантерство, що його вибивають із
позицій, бореться не на життя, а на смерть.
Останнього часу число вбивств сільських акти-
вістів та підпалів збільшилося, рівняючи з тим,
що було рік-півтора тому. Останнього року ви-
явлено цілий ряд контрреволюційних організа-
цій. Контрреволюційні, буржуазні елементи ак-
тивізуються, але зазнають поразок. Ці факти
з одного боку свідчать про те, як загострилися
обставини, наскільки мобілізуються всі наші
вороги, щоб перешкодити нашому наступові,
а з другого боку, свідчать, що ми тепер біль-
ше і краще, ніж раніше викриваємо контррево-
люційні організації, які існували ряд років та
були добре законспіровані, свідчать, що в
країні відбуваються такі зміни, які зменшують
стійкість цих організацій і вони провалюються.
Нам щастить їх намацувати“.

Що на Україні відбуваються зміни — це
факт, але не в тому напрямі, про який думає
Косіор, а в цілком протилежному, про що на-
глядно свідчать протикомуністична активність
села і дуже сильна права опозиція в партії.
Щож до хвалби Косіора на тему, що комуні-
стам, мовляв, „щастить намацувати контррево-
люційні організації“, то тут щодо українських
діячів не було хіба ніякої штуки. Всі вони і все
були на „учоті“ в ДПУ, і всім їм грозило кож-
ної хвилині арештування, не зважаючи на те, чи
вони були членами якихнебудь організацій чи
ні, чи були виключно тільки культурними ро-
бітниками. Такі арештовані як Єфремов, Ніков-
ський, Холодний (астроном), Ганцов, Майков-
ський (директор архіву в Києві), Гермайзе,
проф. Іванів, Зеров, Шарко (математик), лі-
карка Матушевська зі сином, брати Чеховські
займалися виключно науковою працею та пра-
цювали тільки для української національної
культури. Їх комуністи могли все дуже легко
„намацати“, бо вони були з правилами на очах та
під постійним, доглядом державного політич-
ного управління. Про арештування соток на-
родних учителів і свідомих національно-селян-
ське багаті писати не приходиться, бо всім їм
комуністи толерували тільки переходною. Цьо-
го року рішили вони з ними остаточно покін-
чити і тому видумали цілу історію з принадлеж-
ністю до контрреволюційних організацій. Там

кожний український інтелігент був до тої міри
стероризований, що боявся своєї тіні, а вже
про якусь підпольну організацію й чути не хо-
тів. Якщо арештування таких незвинних і аполь-
тичних людей вважають комуністи для себе
„щастям“, то нехай ним тішаться. Та нехай не
перехвалюються, бо з того їхнього „щастя“
може прийти до великого нещастя для нихже.

Дискваліфікація Буценка.

Буценко був довгі літа секретарем ВУЦВК-у і членом всіх виконавчих органів КП(б)У. Перед роком позбавили його становища секре-
таря ВУЦВК-у та дали йому місце члена пре-
зидії у харківській міській Раді. В „Комуністі“
з 29. жовтня ц. р. вичитуємо, що „пленум хар-
ківськ. міської ради рішив виключити Буценка
з членів міської ради та її президії“ за те, що
його „скомпромітували як члена партії та від-
повідального працівника“. Скомпромітував
його якийсь Бородай, але чим — не знати.

Звуковий фільм на Україні.

Управа Всеукраїнського Фотокіно-Управ-
ління рішила приступити до виробу звуковий
фільм. В тій цілі вислала до Москви одного
свого інженіра, щоб він познайомився з робо-
тою представників американських кінових
фірм, які мають демонструвати продукування
звукових фільмів. На експериментальну роботу
зі звуковим фільмом на Україні асигновано
150.000 карб.

Польсько-німецьке порозуміння.

Вступ до торговельного трактату.

Після війни польсько-німецькі відносини
вийшли в стадію взаємної докучливости. Осо-
бливо справи взаємних фінансових претензій на
підкладі німецької окупації в Конгресі та лі-
квідація Польщею німецького майна (рентовні
оселі) робили алу кров в обох державах. Ні-
мецький посол у Варшаві Равшер, який віддавав
змагає до перетворення німецького посольства в
амбасаду, докладав усіх зусиль, щоб довести до
польсько-німецького порозуміння, до „ліквіда-
ції минулини“ та до закінчення польсько-ні-
мецького торговельного трактату. Також міжна-
родні чинники, згуртовані біля Ліги Націй, при-
змушують велику вагу до усунення припроді мину-
лини між Польщею і Німеччиною та до закін-
чення історичного й природного польсько-ні-
мецького напруження.

Заходи німецького посла Равшера та впадіння
міжнародних чинників дали вже позитивні успі-
хи. Як подає польське міністерство закордонних
справ, у дні 31. жовтня підписано порозуміння
мж Польщею і Німеччиною в справі ліквідації
обов'язаних претензій.

Спіраючи на провідних ідеях плану Понтя
(комісії для „ліквідації минулини“), які торпа-

ЕДГАР АЛІАН ПО.

Убийство на вулиці Морг.

(Продовження.)

Багато інших свідків, сусіди, виявляють те
саме. Не знають нікого, щоб часто відвідував
дів. Невідома, чи пані Л. з дочкою мали в жи-
вних яку рідню. Віконниці на цільних вікнах рідко
бували відчинені; знадвору повсякчас були
зачинені, окрім великої задньої кімнати в че-
твертому поверсі. Будинок — добрий собі, не
дуже старий.

Ісидор Мюзе — жандарм. Свідчить, що
його покликали до будинку коло третьої фран-
ції, і він знайшов людей, двадцять чи тридцять
душ, при вході; вони схилювалися добитись у
середину. Розчинили врешті двері багнетом —
не домог. Розчинити було не дуже важко, бо
двері були на дві половини, до того-ж не взяті
на гак ні зверху, ні знизу. Крики було чути, по-
ки розчинено двері, тоді вони відразу змовкли.
Це був мов би зойк людини (чи людей) у тиж-
ких муках, голосний і протяжний, а не корот-
кий і хуткий. Свідок направився сходами на-
гору. Дійшовши до першого повороту, почув
два голоси, в голоснім і палкім змаганні —
один грубий голос, другий вищий, верескли-
вий — дуже дивний голос. Зміг розібрати кіль-
ка слів першого — це був голос француза. Пе-
вен, що це не жіночий голос. Зміг розібрати
слова „псякрова“ та „чорт“. Верескливий голос
був чужоземний. Нема певности, чи це голос
жінки чи чоловічий. Не розібрав, що саме він
говорив, але думає, що говорив проєспансько-
му. Став кімнати і трупів свідок описує так, як
ми описали вчора.

Анрі Дюваль — сусіда, по професії юве-
лір. Свідчить, що він був між першими, що зай-
шли до будинку. В цілому пристає до свідчень
Мюзе. Добувшись до середини, вони замкнули
двері, щоб не пустити ювобу: люди агромади-

лись дуже хутко, хоч було вже пізно. Верескли-
вий голос згадає свідок, надежав до італійця.
Він був певний, що це не француз. Не може
сказати, чи це був чоловічий голос: може й жі-
ночий. Не знає по італійському. Слів відрізни-
ти не міг, але гадав з інтонації, що це був іта-
лієць. Знав паню Л. та її дочку. Часто розмов-
ляв з обома. Певен, що верескливий голос не
належав ні до одної із покійниць.

Оденгаймер — ресторатор. Цей свідок
явився самохіть. Не говорить французькою
мовою, допитувано його через перекладача.
Родом із Амстердаму. Проходив мимо, коли
саме кричали. Крик тривав кілька хвилин —
може, десять. Він був протяжний і голосний —
дуже страшний і болісний. Свідок — один із
тих, що зайшли до будинку. Пристає до поле-
репних заяв, за винятком одного пункту. Мав
певність, що верескливий голос був чолові-
чий — голос француза. Не міг розібрати ви-
мовляваних слів. Вони були голосні і швидкі —
нерівномірні — говорилося, видно, в страху чи
в злості. Голос був прикий — не так верескли-
вий, як прикий, різкий. Не назвав би його ве-
рескливим голосом. Грубий голос промовив
кілька разів „псякрова“, „чорт“ та раз „мій
Боже“.

Жюль Міньяо — банкір, фірма „Міньяо
з Синами“, вулиця Дельорен. Це Міньяо стар-
ший. Мадам Л'Еспане мала деяку маєтність.
Завела свій рахунок в його банкові на весні
року 18... (приблизно вісім років тому). Робила
часто вклади невеликими сумами. Чекав не за-
влядала аж до третього дня перед смертю, коли
взяла особисто суму 4000 франків. Цю суму ви-
плачено золотом, і з грішми послано до неї у-
рядовця.

Адолф Лебон — урядовець фірми „Мін-
ьяо з Синами“. Свідчить, що того дня опівдні
він проводив паню Л'Еспане на її квартиру з
4000 франків у двох торбинках. Коли відчини-
ли двері, вийшла панна Л. і взяла йому із
рук одну торбинку, в стару пані вилаяла його

від другої. Він уклонився і пішов. Не бачив на
вулиці у цей час нікого. Це бокова вулиця —
дуже безлюдна.

Віліам Берд — кравець; він із тих, що най-
шли до будинку. Англієць. Живе в Парижі два
роки. Один із перших звійшов на сходи. Чу-
в два голоси, що змагалися між собою. Грубий
голос належав до француза. Зміг розчути кіль-
ка слів, але тепер всього не згадає. Добре чу-
в „псякрова“ та „мій Боже“. В цей час було чути
шум, мов би від боротьби кількох людей —
човгання ніг по підлозі, борювання. Верескли-
вий голос був дуже голосний — голосніший,
ніж грубий. Певен, що це був не англієць го-
лос. Здається, якби німця. Міг бути й жіночий.
По німецькому не розуміє.

Четверо з названих вище свідків, бувши
допитані вдруге, посвідчили, що двері до тієї
кімнати, де знайдено тіло панни Л., коли вони
підійшли, були замкнені із середини. Скрізь
була цілковита тиша — ні стону, ані найменшо-
го шуму. Коли розчинено двері, в кімнаті не
було нікого. Вікна і в задній, і в передній кім-
наті були спущені і добре замкнені із седи-
ни. Двері між цими кімнатами зачинені, але не-
замкнені, двері із передньої кімнати до кори-
дору замкнені, і з середини стримів ключ. Мала
чільна кімната на четвертому поверсі, що від
неї починається коридор, незамкнена, і двері
трохи відхилені. В цій кімнаті повно старих лі-
жок, скринь, то-що. Їх пильно обшуквали, пере-
сонували. Не було ні цалу в якійсь частині до-
му, щоб його не оглянули. Димарі обшукували
кругом щітками. Будинок має чотири поверхи
з мансардами. Хід на горіще дуже стародав-
ній — виглядає так, ніби його не підчища-
ли роками. Час, поміж тим, як почули оте зма-
гання аж поки виламали двері кімнати, свідки
визначають різно. Одні змаювали його за три
хвилини, інші розгадали на п'ять. Розчинити
двері було тяжко.

(Продовження буде.)

Ще про події в соймі.

„А то дурень“...

З огляду на те, що в пресі появилися різні інтерпретації розмови марш. Пілсудського з марш. Дашинським, мін. вн. справ Складковський та полк. Бек подають за своїми підписами, як наочні свідки текст тієї розмови.

Марш. Дашинський (вказуючи на ген. Складковського і полк. Бека): Може панове полковник і генерал остануть (вказує на салюти). Марш. Пілсудський: Ні, ви перекручуєте все, то я взяв із собою двох свідків (стискають собі коротко руки, сідають). Я чув, що ви мали їхати до президента, тому я не прихопив до вас. Тепер бачу, що ви тут, тож приготуйтеся, бо я маю до вас важливі справи. Робіть це те, чи я маю до вас важливі справи? Що значить ці те? Марш. Дашинський: Чи те, що тут оці панове? Марш. Пілсудський: Ні, не це, але те, що ви не отираєте зачіпки союму. Чому ж не отираєте його, Марш. Дашинський: Під багнетами, крісами та шаблями не отворю законодавчої палати! В галі в обсервові офіцери. Марш. Пілсудський: А як це докажете? Марш. Дашинський: Мені говорили це мої урядовці. Марш. Пілсудський: Неправду кажуть ваші урядовці. Коли ви цього не хочете, то треба було оголошити це заздалегідь! Ніхто та не робить: перед вузьким входом, де нема оголошення, все товпа мусить збиратися. Навіщо ті дурниці? Марш. Дашинський: Ви мій гість, тож не хочу а

750.000 Золотих = 84.500 Долярів

може досягнути кожний, хто купить льос 1-шої класи 20-ої Державної Класової Льотерії в шасливій Колектурі

„РУНО“, Равіч і С-ка, Львів, Академічна 3.

Тисячам людей приносить Польська Класова Льотерія рік-річно багатства і добробут. Нашій Колектурі сприяє заодно надзвичайне шастя!

ЩО ДРУГИЙ ЛЬОС ВИГРАЄ!

Спішіться, бо

тягнення вже 14. і 15. листопада ц. р.

Ціни льосів:

чвертка зол. 10.—, половинка зол. 20.—, цілий зол. 40.—.

Замовлення виконуємо негайно, пересилаючи ориг. льоси разом зі складанкою П.К.О. на вільну від почт. оплати пересилку належності.

В пів місяці витяги і чітко виконане переслати в листі!

Карта замовлення.

До колектури „РУНО“ ЛЬВІВ, вул. Академічна ч. 3.

Прощу о прислання

..... цілих льосів по Зол. 40.— 2-3

..... половинки льосів по Зол. 20.—

..... чверток льосів по Зол. 10.—

Належність в квоті Зол. зложу негайно по одержанні льосів, складанкою П. К. О., котру прошу, зауважити. 775

Ім'я і назвище:

Докладна адреса:

Інші чекають ще такого вирішення від Української Академії Наук, бо так і сказано було, що це має зробити Академія. Таким чином все ще льос є, а не вносить його моя граматики, яка саме тому, „щоби не вносити нового заклоту в правописну справу перед П'юстатичним вирішенням“, придержується і в новім виданні свого старого правопису, але в правописних правилах на відповідних місцях зазвичай зазначає різниці, а лжими можна стрінутися в літературі. Думаю, що серед таких обставин це одинокі правильні становили української граматики. І тим, що правопис в старий, вона ще не є не добра. Та я не лнуєш такому осудові, чиланому з легкої руки, як з цілої статті виходить, тільки на ті основі, що правопис в старий. У автора граматики це правопис, у мене ж граматики — граматики, а не сам тільки правопис.

Але дивне диво ось що: Коли цілими роками не можна було ані антикварично граматики роздобути, то якось не доводилося ніде читати парити, що її нема. Появився в школах, як бачу, деякого до живого. Ану ж може тепер треба буде так вчитися граматики, щоби вчити і її в школі, а не самого тільки правопису! Ось в чім диво. Та я знаю, що багато учителів української мови нове видання української граматики щиро привітали, бо вона дає їм можливість, займатися в школі рідною мовою як предметом, що в найбільшій мірі може сприяти до кращого розвитку духовних сил молодого покоління, як я це показав в „Літературно-Науковім Віснику“ за вересень п. р.

Степ. Сміль Стоцький.

Після вбивства д-ра Я. Телішевського.

Арештована лікарка д-р Марія Мацьківна, яка враз не признавалася до вчин. 1. ц. м. призналася і просила поліцію дозволити їй подивитися на вбитого нареченого. Поліція впустила її волю і перевезла арештовану до Інституту судової медицини, де саме відбувалася секція тіла вбитого Телішевського.

Д-р Марія Мацьківна спокійно оглянула трупа, а вернувшись на поліцію, продовжувала зізнання: призналася, що коли Телішевський виявив охоту покинути її, вона поставила вбити його, не маючи сил розстатися із нареченим після кількох літ співжиття з ним. Вона купила собі револьвер, який довгий час носила при собі в кишені плаща. Думала також про самоубийство і ще перед двома роками вшила отруну, щоби покінчити життя, але випадково і на деякий час відносини між нею та нареченим поліпшилися. Аж у останній часі лікар Телішевський залив її, що не оженившись з нею, бо вона не має стільки грошей приданого, як він бажав, і хоч вона вручила йому писемне зобов'язання виплатити 5.000 доларів приданого але аж по шлюбі, він всеж уважав цю суму за малою і домагався грошей перед шлюбом. Це зобов'язання виплатити 5.000 доларів опинилося тепер при ревізії в руках слідчих органів.

Критичного дня Марія Мацьківна пішла із записом на прохід і на міні вулиці Потоцької.

го прийшло між ними до нової суперечки, хоч перед хвилиною вони були помирини і перепорисили. Коли Марія Мацьківна хотіла раз остаточно довідатися, чи він оженився з нею, так, як обіцявав їй протягом кількох літ любові, тоді д-р Телішевський розсердився на свою наречену і крикнув до неї: „я тебе не хочу знати, іди геть від мене!“

Після тих слів наречений приспішив крок і хотів залишити Марію Мацьківну на вулиці та вернути до дому. В першій хвилині вона надіялась, що він отямиться та перепросить її за брутальну поведінку супроти неї, але побачивши, що Телішевський не вертається і має рішучий намір раз на завжди покинути її, Мацьківна в приступі крайньої розпачу та жалю її огірчення витягнула з кишені револьвер і стрілила прямо в голову нареченого, після чого втікла через плоти в городи до дому, загубивши по дорозі револьвер.

Вернувшись до дому, Марія Мацьківна випила з родиною чай і положилася до ліжка спочивати.

Поліція тогож самого вечора переслухала родичів убитого Телішевського при вул. Шептицьких 40. Довідавшись, що вбитий лікар мав наречену Мацьківну в Ринку ч. 42 і що з нею він бував часто вечорами на прохоті, поліція явилася зараз у домі Мацьківної та почала слідство. Вбивниця зразу не признавалася до вчин. і на всі запити відповідала, що цього вечора вона зовсім не бачила нареченого.

Та в огні перехрестних запитів, Мацьківна вкінці страждала рівновагу і розпалалася. Доперва другого дня, по огляненні трупа д-ра Телішевського призналася, що вбила свого нареченого, бо не могла жити без нього і не могла простити йому, що він кілька літ обдурював її та вкінці хотів покинути тільки через те, що вона не мала стільки грошей, скільки він собі бажав і рівночасно нахвалився біля іншої.

Признавшись до вчин. Марія Мацьківна заявила, що бере на себе відповідальність за свій вчинок. Після того слідство закінчено і вбивниця лікарка стане незабаром перед судом.

Тардіс утворив кабінет.

Тардіс утворив новий кабінет у такім складі: президент ради міністрів і мін. вн. справ пос. Тардіс, справлявність сен. Юбер, закоря справи Бріан, фінанси Шерон, військ. Маєжко, маршарка Лєге, колоніи Шетті, торгівля Флянден, публ. освіта сен. Маро, емеритури Гаала, праця Люшер, публ. роботи Перно, хліборобство Нілан, почта та телеграф сен. Жерм. Мартен, торг. маршарка Ролан.

Новоутворений кабінет складається з 4 сенаторів, із них 3 належать до соц. і рад. лівниці, а один до респ. унії; 12 депутатів, із них 5 лівні республіканці, 3 з рад. лівниці, 2 респ. соц., 1 з групи дем. і соц. акції, 1 респ. унії. Нові міністри зберуться у вівторок на засідання ради міністрів. „Наріс Мід“ обрахує, що Тардіс збере біля себе більшість, яка підтримувала Новакара. Математи до розпорядження в палаті за часом.

того, що говорите, робити життя. Марш. Пілсудський: З того? Марш. Дашинський: Кажете, що я робив дурниці. Марш. Пілсудський: Я не гість, я тут офіційно. Марш. Дашинський: Я теж офіційно. Марш. Пілсудський: Тому прошу вас держати язык! (ударяє п'ястком об стіл) і питаю вас, чи думаєте отворити сесію? Марш. Дашинський: Під багнетами, револьверами та шаблями не отворю. Марш. Пілсудський: Це ваше останнє слово? Марш. Дашинський: Так. Марш. Пілсудський: Це ваше останнє слово? Марш. Дашинський: Так. Марш. Пілсудський: Кляняється легко, не подає руки та виходить із кабінету марш. Дашинського. Переходючи салютиком маршала сойму на голос: А то дурень!

Тому, що марш. Пілсудському важко повторити точно розмову, тим більше, що мусить у тій самій справі співпрацювати з президентом держави, кажуть укінці мін. Складковський і полк. Бек, що вважали своїм обов'язком скоструувати по-дрібно цю розмову. Марш. Пілсудський перечитав повипний текст розмови і поправив кілька подробиць, що їх забули мін. Складковський і полк. Бек.

За добре фізично збудований.

Командант маршалківської сторони в соймі Савіцький, як подає польська преса, заявив, що він за добре фізично збудований, щоби хтонебудь міг на силу вдертися до сойму. Він офіцерів не здержував, (було їх около 120) бо зрозумів, що вони прийшли привітати марш. Пілсудського, а ніхто з офіцерів не хотів увійти на сесію.

Офіцерів візвали до команди міста.

Команда м. Варшави на припоручення містства військ. справ переводить слідство серед офіцерів, що м. четверга війшли до сойму. Візвано їх до команди міста, але з причини свят не всі ці офіцери є у Варшаві. Слідство ствердило, будьто би до сойму війшло лише 80 офіцерів і вони не думали заколючувати норм. парад сойму. Поведенням своїм ніхто з них не дав почини до таких згодів.

Коли марш. Дашинський визначить засідання сойму?

Марш. Дашинський, як зачувати, постановив скликати засідання сойму на вівторок 5. листопада.

Марш. Пілсудський промовлятиме в сенаті?

„Кур. Варш.“ повідомляє нібито марш. Пілсудський вголосить промову на першому засіданні сенату (6. листопада) з виступом хорого през. ради мін. Савіцького.

Кор. „Ізвестій“ відібрано право вступу до сойму.

У м. четвер сойму канцелярія переслала клубові закорд. кореспондентів легітимації на право вступу до сойму та зазначила, що Братів варш. кореспондент „Ізвестій“ легітимації не одержить. Дир. Поморської передав кор. „Таймсі“ Братівову фотографію та сказав, що карта вступу не дістане Братів на приказ марш. Дашинського.

Конференція марш. Дашинського з президентом.

У веділі відлучася заповіджева конференція марш. Дашинського у президента держави. Марш. Дашинський вислов був передтим авста до президента держави, в яім повідомляв, що після прочитання пораних урядових газет постановив на конференцію не прийти, колиб у ній взяв участь марш. Пілсудський. Президент Моцицький повідомив марш. Дашинського, що конференція відбудеться лише з ним.

Конференція тривала дві години. Перебіг її не відомий.

Заява марш. Дашинського на звіт ген. Складковського та полк. Бека.

У відповіді на оголошення ПАТ-ом звіт ген. Складковського та полк. Бека марш. Дашинський оглосив таку заяву: У відповідь на звіт із розмови, яка відбулася 31. жовтня між марш. Дашинським і марш. Пілсудським, марш. Дашинський заявляє, що реліція п. мін. Складковського та полк. Бека про цю розмову неточна, а місцями просто фальшива. Щодо обидв, яку нібито сказав у другій кімнаті марш. Пілсудський, марш. Дашинський заявляє, що не має в звичай підслухувати цього, що говорять у другій кімнаті, в сінях або на сходах зовні, як казав його бюро.

УСДП і сіль-роби.

Український Професійний З'їзд у Львові. — Спроба сіль-робів опанувати З'їзд. — Демонстрації й арештування.

Як ми вже повідомляли, на 1. листопада в р. скликано до Львова український професійний з'їзд, у якому взяли участь делегати з цілого краю. На з'їзд прибуло до 100 осіб, в тому числі й головний секретар центральної комісії професійних союзів у Варшаві пос. Жулавський. Тимчасом ще перед отворенням наради заповнили залу „Праці“ в Ринку ч. 8 часини сіль-робів, в числі до 150, що вибрали свою президію і зробили свою нараду. По промовах пос. Вальницького, комуністичного посла з Варшави Росіяка й інших зібрані ухвалили свою резолюцію, між ін. резолюцію про українізацію професійних спілок на західно-українських землях.

Після опорожнення залу поліцією, при чому обійшлося без ранених, часини УСДП, що міжчасі зібралася в другій кімнаті, розпочали свій з'їзд, скликаний у справі організації української професійної комісії і поділу сфери впливу у професійних спілках на українській території під Польщею. Одначе поліція розігнала і цей з'їзд, не вважаючи на інтервенцію посла Жулавського у городского старости Кльбца.

По якомусь часі делегати УСДП зібралася на ново в львівській професійній залі при вул. Осоловських, де перемололи на швидку руку порядок наради і прийняли цілу низку резолюцій, поки не прийшла й тут поліція, що опорожнила залу. З прийнятих резолюцій заслуго на увагу постанови про вибір українського представника до центральної комісії у Варшаві, про видання всіх потрібних друків, легітимізації то-що в українській мові і про видавання в українській мові спеціальних професійних органів (покищо виходить тільки „Професійний Вістник“).

Майже в тому самому часі зібралася сіль-роби біля пам'ятника Собіського, звідки для маніфестації в 11-ліття 1. листопада 1918 р. рушили походом в сторону Городського Староства, співаючи по дорозі революційні пісні й підносячи різні оклики. Одначе поліція не допустила демонстрантів до Городського Староства і розігнала їх вже на вул. Ягайлонській. В часі цієї демонстрації, а також вечером в львівській газеті „Сіль-роб“, арештовано кільканадцять осіб.

НОВИНКИ

— Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові (вул. Чарнецького 24) мав у місяці жовтня 114 чисел (288 предметів) приросту до ч. 1946 включно, головно у відділі археології, етнографії, портретової фотографії та воєнних пам'яток. Жертводавцями були пп.: д-р Барвінський Б., Вережа Я., Бранець О., посол Вислоцький А., проф. Гайдучок С., д-р Дрогомирецький Г., інж. Кіпера А., проф. Константинович Я., д-р Крипакевич Л., Кайш В., Ковальський Б., інж. Левинський В., проф. Левинський С., інж. Лисковський Л., Лиско К., дир. Мартиненко Т., Маринюк Р., Матвійко М. і В., Неспляк С., Почалський Я., проф. Полянський Ю., Т-во „Прогрес“ у Львові, д-р Сірко М., інж. Свірський І., акад. Студинський К., Т-во „Соціалізм“, д-р Тисовський А., інж. Федів І., Філіпович З., Чайковський Е. та д-р Чикаленко Я. Управу Музею складає всім їм за це шпир 19. Музей відвідало в тім часі 152 особи, а тім 6 щоденних прогулянок. Я. П.

— Викладають пластуни. Нова Рада Ставропольського Інституту виповіла львова, злочини з кількох кімнат, Українському Краєвому Т-ву охорони дітей і опіки над молоддю, яке організувало в тому львівському домі для пластуни. Як відомо, пластова діяльність в будинку Ставропольського Інституту ще з часу війни і щойно територіальна управа Ставропольського Інституту хоче активізувати пластову молоддь на брук. Сарана опинилася тепер у Варшаві, бо Т-во охорони дітей і опіки над молоддю зробило відклик до Найвищого Суду. — Одночасно з тим виповілено з 1. січня 1939 р. також львівський Українському Педагогічному Т-ву („Рідний Шкіль“) в якому міститься його книгарня.

— Новий український лікар у Львові. З ним зв'язаний діє розпочав ординувати у Львові, при вул. Потоцького 11 (телефон 65-87) д-р Іван Дурделла, спеціаліст в недугах шкірних, венеричних, сексуальних і по лікарській косметичній. Д-р Іван Дурделла належить до найталановитіших наших лікарів. Медицину скінчив він в закінченні на праському Карловому університеті і там в черні 1925 р. відбув святоцтво доктора медицини. Описав противно чотирьох докторів медицини на меских клініках, ро-

зовно у проф. Шамбергера, оголосивши в тому часі в спеціальних наукових журналах чотири наукові праці на тему лікування шкірних і венеричних недуг. В 1926 р. брав він участь в конгресі українських лікарів у Празі, де теж виступив науковий реферат по своїй спеціальності. Працюючи в праських клініках був він одночасно лікарем Чесько-українського Комітету в Празі та Господарської Академії в Подєбразах. У січні 1929 р. на основі своїх наукових праць, в головно дисертації „Про ксантоми“ пострифікував він свій докторат на краківському університеті, про що в нас була вже згадка. Від початку жовтня в р. д-р Іван Дурделла ординує в шкірних недугах в „Народній Лічниці“ (від 11.30—12.30), а з наступним днем почав приватну ординацію при вул. Потоцького 11, розпоряджаючи найновішими апаратами і приновлюючи найновіші способи лікування. Не сумніваємося, що наш новий лікар, єдиний український спеціаліст у Львові в цій ділянці медицини, найде широкі симпатії і підтримку серед нашого громадянства, а одночасно своїм високим знанням послужить тим, що терплять.

— Зміни в „Газеті Поранній“. „Дзєннік Львовскі“ інформує, що всі уйдли у видавничі львівської „Газети Поранньої“, які були досі в руках членів сіоністичної партії, набула група людей з польської демократії, що рекрутуються з львівських промислових і торговельних кругів. У зв'язку з тим управа цілого видавництва переняв недавній городський староста у Львові д-р Райнлендер, що був досі одним з завідателів видавничої спілки „Дзєннік Львовскі“.

— Смерть польського музичного критика. У Львові помер нагло на удар серця професор VI гімназії Леслав Яворський, музичний рецензент „Вєк-у Нов-ого“.

— Львівська хроніка. При вул. Сикстуській ч. 23, вискочила через вікно зі заміром самогубства жінка, якої їм досі невідоме. Скок був виконаний з III поверху і його наслідки такі поважні, що жінка ця лежить в лічниці в безнадійній стані. — Суд присяжних у Львові засудив знахора В. Холяву на 8 місяців арешту за те, що зганяючи падає служниці Михайлі Вишній, спричинив її атрофію крові, наслідком чого пацієнтка некваліфікованого акушера — померла в лічниці.

— Туаїм стане перед судом. Міністерство справедливості внесло до міністерства військових справ домагання, щоби прокураторія потягнула до судової відповідальності польського поета Юлія Туаїма за його вірш „До просто-го воєнка“, поміщеного в „Роботніку“. Вірш цей був сконфіскований за підбурювання воєнків проти влади і за антиімлітаристичну тенденцію. Автор цього вірша наче-то воював читачам думку, щоби на випадок війни вони кидали зброю. Незалежно від домагання міністерства, прокураторія з власної ініціативи потягне до відповідальності поета Туаїма і редакцію „Роботніку“.

— Фабрикант фальшувєкєлі. У Львові арештувано Хайма Перльмutterа, власника фабрики „Ультрамарина“ на Знесінню, який недавно був проголошений банкрутом, про що й писала преса. Тепер слідство виявило, що Перльмutter пустив у обіг велику кількість фальшуваних векселів на імя родичів свого книговода Кенігсберга. Ці вексєлі Перльмutter жирував, як правдиві і платив Кенігсбергові провізію за фальшування підписів. Всі ці вексєлі очевидно запроtestовано після банкрутства фірми „Ультрамарина“ і Перльмutter опинився в тюрмі.

— Гойний дар. Відома вчена Марія Кіре-Складовська дістала від президента Зєзине-них Держав Пана Америкн Гувєра 50.000 дол. на придбання радіо для радіо-інституту в Варшаві.

— Падєревський поважно хорий. Телеграми повідомляють, що Падєревський, який ханує живе у Каліфорнії, зазедужав назово, тим разом дуже небезпечно, а-то на запаленні ставів та на важку серцеву недугу. Лікарі твердять, що серцева недуга згодя на старший як Падєревський (71 діт), може скінчитись катастрофою. Американські музичні організації, які запросили Падєревського на концерт, втратили через недугу музика кількадесят тисяч дол.

— Кара смерті в Братиславі. Дня 31. X. ч. р. у Братиславі (ЧСР) виконано смертний присуд у особі Людвика Богнара, який перед двома роками напав на банк, ограбив великі суми грошей, при чім застріляв двоє урядників того шеї. Підчас виконання присуду було присутніх майже двісті осіб цікавих сенсації. Засуджений Людвик Богнар прийняв свою долю спокійно, останнього вечора смачно ївечеря і закінчив вно, а стоячи під шибеницею, вголос пів промову, в якій докздував, що за його за-судження винувата світова війна, яка відлучила його

від праці та навчила легковажити людське життя, просив також, щоби виконання присуду відложити на день пізніше, бо як-раз на слідуючий день припадають його уродини (39 діт) і він має віражіння, що то дуже цікаво бути по-вищенню на самі уродини. Але суддя не зго-дився відложити виконання присуду і Богнара повішено. Ідучи під мотуз, він підмішався шнічно і клепаючи ката по плечам, приговорю-вав: „Мое поважання приятелю! Бажаю тобі асього добра! Мое поважання!“

— Нова електрiвня за 30.000.000 дол. Спілка Пенсiаженіа Вотєр єнд Палєр Компані зачне а вєсною будову нової електрiвни на ріці Саскєвє-ганна, 10 миль нижче міста Коломбїа. Та нова електрiвня коштуватимє 30.000.000 дол. Вона будє доставляти електрiчну силу для міст Лен-кєстер, Юрк, Ковєтсвилл, а також для Бо-атимор, Мд.

— Пiзємкє в Римі. Рим хочє побудувати пiз-ємну залiзницю. Пiзємкє має їти попiд ріку Тибєр і займатї 15 миль довжини. Пiльи її шля-хiв представляєтьсє у виді трираєнєчного хрєста.

Зі спорту.

УКРАЇНА—ГАСМОНЕЯ 2:1 (2:0)

Перша перемога України над Гасмонєю за-галі і це безперечно успіх української дружини, що особливо в першій половині грали амбітно і доцільно. Найліпша в тому часі була помін, що грала дуже жертвенно і постійно підлаштовувала свій напад, що був на загальне добре диспонувався. На жаль, в другій половині середущий помічник України іменит, слабо працював теж напад. Оборона України на загальне диспонува, тільки Новицький мав свій слабкий день, хоч у пропусненні одного гола не винен. Першого гола стріляв ефективно у 15 мін. Петріа, другого в 40 мін. голковом Матюцького Гасмонєя не використала призначеної їй карного, бо Урїх стріляв просто в руки Новицькому. Гол для Гасмонєї стріляв правий лучник з найближчої віддалі. Публіки понад 1.000. Судував п. Вєстнїй.

Лігові змагання.

Краків, Гарбаря—Чорні 3:2 (1:0).

Катовиці, Поголь—І. Ф. Ц. 1:1 (1:0).

Лодзь, Варта—ЛКО 2:0 (1:0).

Варшава, Польонія—Туристи 2:1 (0:1)

З концертової салі.

Концерт О. Бандірівської у Львові.

На естраді Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові виступила на днях уперше з власним концертом молода наша співачка, п-на Одарка Бандірівська і, як можна було надіятися по попередніх її привабливих сольових виступах на концертах Львівського Бояна, мала гарний моральний (а мабуть і матеріальний) успіх. До цього причисля не тільки голосові й технічні засоби співачки, але й уміло підібрана нею програма.

Програма концерту складалася з трьох частин, що знаменували собою різні стилі. В першій частині чули ми староїталійські жарни Пергодезіа, Кальцарі і Скараттіні, а крім того арії Баха і Гайюка; з другої — пісні неоромантиски (Гріга, Вольфа, Ріхарда Штрауса і Шьєлінґса), а в третій — пісні українських композиторів (Лисенка, Степанова, Барвінського і Людєвєвича). Як бачимо, програма була доволі різноманітна, хоч, треба це ствердити, не всі твори підходили під голос нашої співачки.

Як концертанта виявила себе п-на Бандірівська співачкою зі значною квалітєтурою і до-бром співачкою технічною, що здатна на свої завдання абсолютно поважно. Її голос меншоправового zakresу має ще деякі недо-статі, яких вона мусить вибачити, але в за-галі йому він вже доволі вирівняний і вишліфо-ваний. Хоч той її голос не надто сильний і більше нахилється до висловлювання ліричних інструїт, то проте співачка добувала з нього й інтенсивні драматичні акценти. Інтерпретува-ла п-на Бандірівська всі пісні дуже гарно й ін-телегентно.

Публіка, що явилася на концерт доволі численно, не щадила молодій співачці свого признання й обдарувала її кількома коштов-ними цвітїв. П-на О. Бандірівська, що співала після скінчення програми ще й наддодаток, може бути зі свого першого власного концерту у Львові вдоволена.

І. Н.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Вертинпорох, смеритований управитель школи в Сїдлці Бєльковїх, пов. Каміньа Струм, помер по тяжкій недугі дня 29. жовтня ч. р. Похорони відбївсьє 31. м. м. Б. Р. П.

